Boerderijnummer	3.2.080
Erfnaam	Erve Wissink
Oudste vermelding	1379
Huidig adres	Herikerweg 14

Historie boerderij

Erve Wissink, gelegen op de Brink en later ook als WissinkHaarm aangeduid, werd al in 1379 benoemd vanwege belening door Coenraet van Tie.
In 1475 werd voor “Wissing” een schattingsaanslag van de landsheer van 2 schild bepaald, wat gebruikelijk was voor dit soort erven; de aanslag werd betaald met 3 gouden Rijnse guldens.
Na belening door de families ten Thije, van Brandlicht, van Reede en van Coeverden kwam de boerderij in 1751 in het bezit van de heer van Wijk tot Stoevelaar.
De beleningen van Wissink waren als volgt:
1379-1382. Belening van Wissinc door Coenraet van Thie.
07-11-1401. Idem door Johan van den Tie Conraetssoen.
21-11-1403. Idem door Johan ten Thye.
1410-1417. Idem door Gherijt van den Thye na de dood van zijn broer Johan.
30-10-1433. Idem door Gert van Tije.
21-07-1447. Idem door Johan Brantlich voor een verzuimd en ledig leen, zoals Johan ten Tye dat placht te houden.
20-10-1457. Idem door Johan van Brantlicht.
16-07-1484. Idem door Godert van Reede na opdracht door Johan van Brantlich.
21-07-1497. Idem door Goert van Reede.
17-06-1501. Idem door Adriaen van Rede na de dood van zijn vader Goert van Rede.
21-07-1518. Idem door Adriaen van Reede.
06-02-1640. Idem door Borchardt van Coeverden na opdracht door Joan Albrecht van Rhede.
28-11-1670. Idem door Wilhelmina Frederica Ursula van Reede, vrijvrouwe ter Horst, vrouwe te Brantlecht, Lengerick, Langen en Nijenborch, namens haar onmondige zoon Henrick Emanuel van Reede na de dood van diens vader Johan Henrick van Rheede. Hulder Peter Eijlers.
30-07-1684. Idem door Jan Albrecht Frederich vrijheer van Rhede, heer tot Brantlegt, Lengerik en Langen, onmondig, na de dood van zijn broer Henrik Emanuel van Reede. Hulder Herman Holt, rentmeester van Brantlegt.
08-04-1685. Idem door Borchard Amelis van Koeverden tot Stuiveler.
02-01-1751. Idem door Derk van der Wijk als koper, zoals Borchart Amelis van Coeverden tot Stoevelaar daarmee op 8 april 1685 als laatste was beleend.

In 1602 omvatte het grondgebied van “Wissinck” “*9 mudde landes*”, waarvan slechts ongeveer 2 mudde bezaaid was en de rest, als gevolg van de plunderingen in de heersende 80-jarige oorlog, “*woeste*” lag.

Den **tienden** toe Wisking beleend door:
30-10-1433. Johan die Roede.
09-01-1452. Johan die Roede na de dood van zijn vader Johan die Roede.
20-10-1457. Johan die Roede.
In 1807 koopt den Heer J.H. van der Wijck tot Stoevelaar bij publique verkoop voor f 280,- de Wissink tiende van het Groote Capittel der stad Deventer.

Boerderij Wissink omstreeks 1930

In 1811 was het een behoorlijke boerderij met 1 merrie, 1 hengstveulen, 5 koeien, 3 vaarzen en 6 kalveren.
In 1832 was deze boerderij eigendom van Egbert Coster uit Almelo. Deze bezat naast Wissink ook het erve Olijdam in Kerspel Goor; in totaal had hij ca 35,9 hectare grond, waarvan ca 17 hectare in de omgeving van erve Wissink lag.
De volgende eigenaar Jan Wissink schonk in 1843 het erve Wissink aan het echtpaar Harmen Berendsen en Jenneken ten Seldam. Boven de “niendure” zit nog de sluitsteen met de inscriptie: HB 1857 (Harmen Berendsen). Ook op een nog aanwezige paardenzomp staat deze inscriptie en daar heeft ook nog opgestaan JK

(Jenneken Kloosters). Zij was de tweede echtgenote van Harmen, maar de letters zijn er later door de stiefzoon afgehaald, “omdat zij na het overlijden van haar man is vertrokken en haar 3 stiefkinderen onverzorgd achterliet”.

Tegenwoordige woonboerderij Wissink

Na het overlijden van Harmen in 1859 omvatte de boerderij 17 hectare en nog 2 hectare van de ca 1860 afgebroken boerderij Kubben (3.2.126), daarnaast behoorde nog een aandeel in de boerderij Gelkink in Beusbergen tot de bezittingen.
Van 1861 tot 1876 werd de boerderij verhuurd, waarna Jan Hendrik Berendsen terug kwam op zijn geboorteplaats. Toen deze eigenaar van de boerderij werd, was de oppervlakte ruim 20 hectare. In 1910, toen Harmen Berendsen eigenaar was werd een gedeelte van de grond geveild, zodat de oppervlakte was teruggelopen tot ongeveer 11 hectare toen zijn zoon Jan Hendrik Berendsen de boerderij in 1952 overnam. Diens schoonzoon Frederik Jan Schreurs was werkzaam buiten de landbouw zodat het boerenbedrijf vanaf 1980 geleidelijk werd afgebouwd. Omstreeks 1985 werden de koeien verkocht, daarna werd nog grond van de hand gedaan. In 1990 is het achterhuis geheel vernieuwd en voor bewoning ingericht; het wordt nu bewoond door Ruud Pullen en Alberdien Schreurs.
Sluitsteen in achterhuis: RCAP ABJS 1990 AP JP (Rudolf C.A.Pullen Alberdina B.J.Schreurs Annemien Pullen Jan Pullen).

Bewoners:

► De vroegstbekende bewoner van Wissink is Reint Wissingh. Van hem zijn 2 dochters bekend: Geertjen die in 1682 trouwde met Jan Wolters ten Stouveler en Jenneken die in 1683 trouwde met Berend Wilbers, zoon van Jan Wilbers op het naastgelegen Groot Wilbers (3.2.070).
Reint Wissingh ging met zijn gezin omstreeks 1670 op het vlakbij gestichte Reinds (3.2.100) wonen.
In 1696 trouwde er van erve Wissink een Egbertjen Wissinghs, dochter van Derck Wissinghs met Wolter Stouvelman, zoon van Jacob Stouvelman (3.1.280), mogelijk een familielid van de eerder genoemde Jan Wolters ten Stouveler.

► De volgende bewoner was Esken ten Senckeldam (*1670) geboren op Senkeldam in Kerspel Goor (gelegen aan wat nu de Deldensestraat is).
Hij trouwde in 1714 met Hille Wermeloos (*1686) dochter van Herman Wermeloos (voorheen Vinckers) van Warmelo (3.1.350). Zij kregen in 1715 een zoon genaamd Hermen Wissing, waarna Hille na enkele dagen overleed. Esken trouwde toen in 1716 met Hendrickjen Niehoff (*1684) uit Gelselaar. Uit het tweede huwelijk werden 4 kinderen geboren die allen met de naam Wissing gedoopt werden Berend (* 1717), Jan (*1719) die jong overleed, Hendrick (*1720) die in 1753 trouwde met Hendrikjen Wolters Janssing uit het Westervlier (Stokkum 2.1.410) en Jan (*1729). Zoon Hermen uit het eerste huwelijk trouwde ca 1737 met een Jenneken waarvan geen achternaam bekend is.

► Hermen (*1715) en Jenneken kregen 1 zoon: Esken Wissink (ca1738-1812). Hij trouwde in 1767 met Grietjen ter Plegt (ca1742-1813) van de naburige boerderij de Plegt (3.2.060) en vestigde zich op de eveneens nabijgelegen boerderij Vinkert (3.2.160).

► Een volgende bewoner op Wissink was weer een Senkeldam afkomstig uit Kerspel Goor, wellicht was hij een verre neef van bovenstaande Esken ten Senckeldam.
Garrit Jan Senkeldam of Wissink trouwde in 1768 met Janna Slot (*ca1742), dochter van Hendrick Slot; zij woonden tot omstreeks 1778 op Slot (3.1.340). Dit paar kreeg 7 kinderen, waarvan er 5 op Slot werden geboren: Eelke (1768-1815), die in 1811 trouwde met Harmen Nijhuis in Kerspel Goor, Gerrit Jan (*1771), Jan (1773-1854) die opvolger op Wissink zou worden, Maria (*1775) die jong overleed en Gertruid (*1778). Op Wissink werden geboren: Maria (1782-1820) die in 1814 trouwde met Garrit Wolberink in Stokkum (2.1.190) en Hendrik (*1784) die in zijn geboortejaar overleed.

► De opvolger op Wissink, Jan Wissink die ook wel Jan Beernink werd genoemd, trouwde in 1812 met Harmina Poelink (1767-1829), dochter van Jan Poelink van Pool (3.2.130). Ook de broer van Harmina, de ongehuwde Willem Poelink (*1761) die tot die tijd had geboerd op de boerderij Kubben (3.2.126) kwam toen op Wissink wonen. Het was in die tijd een drukke bedoening op Wissink: zowel in 1815 als in 1829 verbleven er ook nog 4 knechten en meiden op de boerderij.

Jan Hendrik Berendsen (*1852) met kleinzoon Jan Hendrik Berendsen (*1906) in 1907

Jan en Harmina bleven kinderloos. Een zoon van Jans zuster Maria die bij Wolberink in Stokkum was getrouwd, werd toen de opvolger. Deze Gerrit Jan Wolberink (1819-1842) trouwde in 1840 met Jenneken ten Zeldam (1818-1855), dochter van Jan Hendrik ten Zeldam en geboren in Kerspel Goor. Echter Gerrit Jan overleed al binnen 2 jaar na hun huwelijk en ook hun zoontje Jan Wolberink (1842-1843) werd nog geen 2 jaar. Na het verlies van haar man in 1842 en haar zoontje in maart 1843, trouwde Jenneken in juni 1843 met Harmen Berendsen (1811-1859) zoon van Willem Berendsen en geboren op de boerderij Gelkink in Beusbergen (2.4.040). In 1843 kreeg dit echtpaar het erve Wissink geschonken van de bejaarde eigenaar Jan Wissink.

► Harmen Berendsen en Jenneken kregen de zonen Gerrit Jan (*1844), Jan Willem (*1848) en Jan Hendrik (*1852) waarna Jenneken in 1855 overleed. Harmen trouwde toen in het zelfde jaar met Jenneken Kloosters (1835-1904) van de naburige boerderij Kubben (3.2.126). Uit dit huwelijk werden weer 3 kinderen geboren die allen jong stierven Jan Harmen (1856-1859), Hermina Hendrika (1858-1858) en Hermannus (1859-1859). In 1859 stierf ook vader Harmen Berendsen. Na het sterven van haar 3 eigen kinderen en haar man vertrok de jonge weduwe Jenneken Berendsen-Kloosters naar Buurse (Haaksbergen), alwaar zij in 1864 hertrouwde met Gerhardus Bos en in 1904 overleed. Zij liet bij haar vertrek van Wissink de 3 stiefzonen uit het Harmen's eerste huwelijk, die in de leeftijd van 7 tot 14 jaar waren, onverzorgd achter. Dit werd haar later niet in dank afgenomen vandaar het verwijderen van haar initialen op de paardezomp.

Oude paardekrib van Bentheimer steen met inscriptie HB (Harmen Berendsen) 1857

De zonen uit het eerste huwelijk van Harmen werden op andere adressen ondergebracht en de boerderij werd verhuurd. Zoon Gerrit Jan (1844-1903) trouwde in 1873 met Hendrika Leferink en werd daardoor boer op de boerderij Peters (Stokkum 2.1.310). Jan Willem (*1848) werd ondergebracht bij zijn oom op de Renger in Stokkum (Stokkum 2.2.060) en trouwde in op 't Haarmberendsen in Diepenheim. Jan Hendrik (1852-1929) was tijdelijk op 'n Pool (3.2.130); later was hij daar knecht; hij zou in 1878 weer terugkeren op zijn geboortehuis.

► In 1860 werd de boerderij verhuurd aan de familie Woestenenk uit Laren.
Peter Woestenenk (1821-1905), eerder weduwnaar van Teuntjen Janssen van Essen was in 1852 getrouwd met Willemina Hendrika Runneboom (1827-1906) geboren in Laren. Uit het eerste huwelijk van Peter was de dochter Tonia Alberdina (1851-1912) geboren; zij werd naaister en bleef ongehuwd. Uit het tweede huwelijk waren in Laren al geboren: Maria (1853-1925), die in 1875 trouwde met Hendrik Jan Hollenberg (Markelo dorp), Harmen (1855-1929) die in 1884 trouwde met Hendrika Snellink van Wennink (Stokkum 2.2.140), Willemina (1857-1896) die in 1881 trouwde met Berend Oolbrink op Smitman aan de Larenseweg (Markelo buitengebied 1.2.240) en Alberdina Fredrika (1859-1925) die in 1883 op Wennink trouwde met Jan Snellink. Op Wissink werden nog geboren: Gerrit Jan (1861-1936), Albert Jan (1863-1912), die koetsier werd, naar Enschede vertrok en in 1897 trouwde met de Lochemse Bertha Petronella Muyderman, Albert (1865-1938) die in 1904 trouwde met Willemina Christina Overmeen van "Schoenmakers" (Dorpsgeschiedenis 1.0.200), Jan (1868-1962) die in 1896 trouwde met Hendrina Wibbelink van Niejnhoes (Markelo buitengebied 1.2.490) en ging boeren bij zijn zuster op Smitman en Willem (1870-1871) die jong overleed. In 1874 vertrok de familie Woestenenk naar de boerderij Koenderink in Beusbergen (2.4.090).

► Na het vertrek van de familie Woestenenk kwam uit Diepenveen de familie Groot Baltink. Willem Groot Baltink (*1839) was in 1866 getrouwd met Wilhelmina ten Have (*1839).

In 1874 kwamen ze naar de boerderij Wissink. In Diepenveen waren al 3 kinderen geboren: Gerrit Jan (*1867), Albert Jan (*1868) en Fredrika Alida (*1870). In Herike zagen nog weer 4 kinderen het levenslicht: Jan Willem (1874-1875), Johanna Willemina (1874-1875), Johanna Willemina (*1876) en Willem (*1878). In 1878 vertrokken ook deze huurders; zij gingen naar Laren. Erfgenaam Jan Hendrik Berendsen (die zijn broers had "afgekocht") kwam toen in 1878 weer terug op de boerderij Wissink.

Harmen Berendsen (*1882) en Hermina Vinkers (*1882) in 1905

► Jan Hendrik Berendsen (1852-1929) trouwde in 1878 met Aaltje Vruwink (1855-1887) van de boerderij Vruwink in Stokkum (2.1.170) echter grootgebracht op de Boa (Markelo buitengebied 1.3.040). Het paar kreeg 4 kinderen waarvan er 1 levenloos werd geboren. De andere 3 waren: Hendrik Jan (*1880) die al overleed in zijn eerste levensjaar, Gerritdina Johanna (1885-1949) die in 1905 trouwde met Hendrik Jan Leeftink en daardoor boerin werd op Leeftink in Stokkum (2.1.290) en Harmen die de opvolger werd. Jan Hendrik Berendsen was 28 jaar gemeenteraadslid in Markelo.

Harmen Berendsen (*1882) o.a. wethouder van 1919 tot 1927

► Ook zoon Harmen Berendsen (1882-1960) was 8 jaar raadslid en wethouder. Hij was medeoprichter van de drie coöperaties in Markelo en had nog diverse andere maatschappelijke functies. Hij trouwde in 1905 met Hermina Vinkers (1882-1950) van de boerderij Vinkers aan de Enterbroekweg. Zij kregen 3 kinderen: Gerritdina Aleida (1910-1996) die in 1934 trouwde met Jan Zwiers en zo boerin werd op de boerderij de Boa (Markelo 1.3.040), Hendrika Johanna (1920-1962) die in 1946 trouwde met Hendrik Vruwink op de boerderij Stegeman in de Achterhoek (Markelo buitengebied 1.3.220) en Jan Hendrik die de opvolger werd.
Op Wissink werd geregeld zondagschool gehouden. Harmen had naast zijn vele bezigheden ook nog de functie van zondagschoolleraar en als er geen schoolruimte beschikbaar was, werd de les verlegd naar Wissink.

► Jan Hendrik Berendsen (1906-1977) trouwde in 1930 met Alberdina Berendina Egberdina Kolhoop (1911-1994) van erve Rommeler-Stroek aan de Poortweg in Kerspel Goor. Ze kregen 1 dochter: Hermina Hendrika Egberdina Berendsen (Mina).

► Mina Berendsen (1931-2009) trouwde in 1954 met Frederik Jan Schreurs (1926-2006) afkomstig van Huusken (3.2.210) en werkzaam bij de Coöperatieve Landbouwvereniging. Jan en Mina kregen 2 dochters: Johanna (*1961) die in 1988 trouwde met Hans de Vette en nu in Beltrum woont en de oudste, Alberdien (* 1955) die in 1980 trouwde met Ruud Pullen (*1955) zoon van Marian Pullen aan de Bergweg in Markelo en in het verbouwde achterhuis ging wonen. Alberdien en Ruud kregen 2 kinderen: Annemien (*1983) en Jan (*1988).